

Strokovni list za povzdigo gostilničarskega obrta.

Glasilo »Zveze gostilničarskih zadrug v Ljubljani«.

List izhaja 20. vsakega meseca.

Za člane v »Zvezi« včlanjenih zadrug stane list celoletno Din 20.—, polletno Din 10.—, četrtletno Din 5.—, posamezna številka Din 2.—. Cena inseratom: enostolpna 1 petit vrsta Din 2.—, vključno davek.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gosposvetska cesta šte. 16.

Strankam je uredništvo na razpolago vsak dan od 8.—18. ure.

Rokopisi se ne vračajo. Rokopise in objave je pošiljati do 10. vsakega meseca, s tem dnem se uredništvo zaključuje.

Štev. 10.

V Ljubljani, 25. novembra 1930.

Leto XVII.

Ministri v Sloveniji.

Dne 9. in 10. novembra 1930 so bili v Sloveniji predsednik kraljevske vlade general Peter Živkovič z ministrom pravosodja dr. M. Srskičem, ministrom financ dr. Švrljugo ter našimi ožjimi rojaki ministrom šum in rudnikov ing. D. Sernecom in ministrom dr. J. Šveglom.

Ze sama sestava delegacije ministrov, ki so prišli v Ljubljano, nam potrjuje, da poklanja kr. vlada na obisk dravske banovine največjo važnost. Saj se je odločil sredi obilnih nujnih in neodložljivih poslov sam neumorni in žilavi predsednik vlade general P. Živkovič, da se je odtegnil za nekoliko dni državnim poslom v prestolnici, da se je pomudil med nami in prišel v stik z organizacijami in gospodarskimi krogi, da na lastne oči prouči gospodarski položaj, da vidi politično razpoloženje, da se prepriča o kulturnih, socialnih in splošnih potrebah, sosebnost, da čuje želje in predloge odposlancev naroda, gospodarjev ter delavstva, da je zamogel dobiti čimpopolnejšo sliko o vsem, kar želi kraljevska vlada v okviru svojih reform izvesti ter pri svojih zakonodajnih in upravnih ukrepih upoštevati.

Obiski članov kraljevske vlade med narodom se vršijo že več mesecev ne prestando v vseh delih države. Vsi ti obiski so želja in se vršijo po nalogu Njegovega Veličanstva kralja Aleksandra in v smislu izvedbe historičnega manifesta z dne 6. januarja lanskega leta, v katerem je naznanil vladar svojemu narodu, da je prišel čas, ko med narodom in kraljem ne more in ne sme biti več posredovalcev in da moramo skupno

iskati novih metod dela ter pripravljati nova pota. V tem manifestu je izdal naš vladar poziv vsem pravim rodoljubom, da mu pomagajo pri vseh njegovih bodočih naporih, ki imajo edini smoter, da se v najkrajšem času doseže ostvareitev onih ustanov, one državne uprave in one državne ureditve, ki bo najboljše ustrezala splošnim državnim potrebam in državnim koristim. Prilike so težke in povsod se čujejo klici na pomoč. Tolaži nas sicer zavest, da so prilike v drugih državah enako težke in morda še težje, toda to nam ne more zadostovati. Vse organizacije, posebno pa gospodarske, si prizadevajo, da podprejo in pomagajo kraljevski vladi v njenem prizadevanju, da se položaj čimpreje in v čimvečjem obsegu omili in da se doprinesejo tudi žrtve, samo da se povrne čimpreje zopet živahnejši polet, podjetnost in zanimanje v gospodarske kroge.

V ponedeljek dne 10. novembra dopoldne že od osme ure naprej je v slavnostni dvorani banske palače predsednik vlade general Peter Živkovič sprejemal poklonitvene deputacije iz vseh krajev dravske banovine. Sprejete so bile deputacije občin, Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, Zveze trgovskih, gostilniških in drugih obrtnih zadrug, odposlanstva gospodarskih, kulturnih in vseh vrst korporacij. Sprejemanje je trajalo ves dopoldne. Poklonilo se je nad 100 deputacij, ki so izrazile ministrskemu predsedniku svoje želje ustno in mnoge so izročile tudi pismene spomenice. Zvezi gostilničarskih zadrug v Ljubljani in Mariboru sta poslali 4-člansko deputacijo, katera je podala po-

leg ustmenih pritožb in prošnja tudi obširnejšo pismeno spomenico, v kateri se je predvsem povdarjalo važnost gostilničarskega stanu za tujsko prometne razmere, kateremu posveča vlada vso pozornost, ter se je iz tega ozira prosilo boljšega vpoštevanja in negovanja gostilničarstva in hotelirstva osobito v naših krajih, kjer smo v pretežni večini navezani na tujski promet in iskati v njem boljšega obrata, ker je brez tega gospodarstvena stran Slovenije pasivna.

Ponvljalo se je prošnja za odpravo točilne takse, ki je za gostilničarstvo težko breme, tudi z ozirom na to, ker dobiva država sedaj z izenačenjem državne trošarine veliko kritja za ta izpadek, če se točilna taksa odpravi. Dokler pa bi imela ta taksa še obstajati, naj se pri odmeri iste vpošteva le množina potočenih pijač za odmero te takse, ne pa drugih okolnosti, ki so se dosedaj še v poštev jemale. Prosilo se je tudi za odpravo takse na računske lističe, ki jih mora sedaj gostilničar plačevati pavšalno, kar povzročuje tudi nemajhno nenačdomestljivo breme. Nadalje je bila podana pritožba proti finančni upravi dravske banovine, ki je iztirjala protipravno razliko na bansko trošarino kljub temu, da je bilo to pobiranje s pravilnikom za izvrševanje določil o banski trošarini z dne 15. julija 1930 prepovedano, ter prosilo za ukrepitev, da ima banska uprava dotična nadplačila vsem prizadetim vpisati v dobro in na ta način povrniti. Pritožilo se je tudi proti odredbi ministrstva za socialno politiko, da se je delavstvo v gostilničarskih obratih t. j. natakariji, natakarije, sobarice in te vrste uslužbenstvo

pomaknilo iz devetega v XII. mezdni razred, vsled česar nastane povišanje plačevanja prispevkov za to osebo k bolniški blagajni za več kot 120%, ko niti eden ter uslužbencev, ki nima višjega posla kot navaden služabnik, ne za služi toliko dejanskega zasluga, da bi bilo upravičeno zahtevati tako visoka vplačila za bolniško zavarovanje.

V zadevi vinotočev ali kakor se imenujejo točenja točenja pod vejo, se je na ministrstvo notranjih zadev potožilo, kako hudo ubija redno gostilničarsko obrt ta prevelika širokogrudnost, s katero se vseprek dovoljuje tako točenja zelo mnogokrat na neupravičenih bazah in okolnostih, ki bi nikakor ne smele priti v poštev, ter stavilo k temu pravilne nasvete, ki naj bi se unesli tudi v novi obrtni zakon. Tudi proti dejstvu, da dovoljujejo oblastva vseh vrst točilnic bodisi trgovcem in drugim pod kakoršnokoli firmo obstoječo obratovalenico, ki so se v novejšem času tudi na veliko škodo rednega gostilničarstva v nadštevilni meri dovoljevale in ustanavljale, pri tem se pa seveda ugonablja redno gostilničarstvo, ki vsled vseh teh persekucij nikakor ne more povspeti se do tistega viška, ki je potreben za pravilni razvoj tujsko prometnih odnosov.

Opozarjalo se je tudi v širši utemeljitvi na odpravo trošarinskih registrov, ki dejansko ne služijo prav nobeni kontroli in so le velika muka in vedni strah prizadetih, da se lahko pri vodstvu teh registrov kaj zmotijo in poudarjalo, da je v Sloveniji brez teh registrov revizija kontrolnih organov tako točno dobro in pravilno urejena, da do pičice zadostuje vsaki kontroli in da je slovenski gostilničar, ki rade volje daje državi zakonito predpisane davščine skoro da užaljen, ki se ga s temi mukami stavlja v nekako nezaupno luč. Apeliralo se je tudi naj se olajšave in oprostitev taks pri dobavi hotelsko gostilničarskih potrebščin iz nozemstva raztegne vsaj za enoletno dobo nazaj ne le samo na dobro tistim, ki bodo v bodoče z izboljšanjem svojih lokalov ali obratovalešč potrebovali takih olajšav.

Trkalo se je tudi na uvidevnost finančnega ministra, naj uvede v veljavo zopet nekdanje pravilo, da se le od tistih množin plača trošarina, ki se nastajajo za neposredni promet ali prodajo in z ozirom na vinsko krizo, ki nastaja s tem, da marsikdo ni v položaju nakupiti večje množine vinskega pridelka, ker mora še količkaj razpoložljivi denar založiti takoj v plačilo trošarin, ker bi sicer pri načinu, da se plačuje le sproti trošarino, še marsikateri tisočak šel za nakup vinskega pridelka v dobrobit vinorejca. In končno se je dotaknilo tudi obrtnega zakona, ki ima priti čimprej v veljavo, da se naj način in oblika organizacij, ki obstojajo pri nas že 50 let, priustiti, kakor je dosedaj bilo pri nas za-

konito ustanovljeno. Izneslo se je tedaj vse te pereče vprašanje z dobrimi utemeljitvami pred najvišji forum naše zakonodaje v pričakovanju, da ne bodo ostale glas vpijočega v puščavi.

Avtorske pravice.

S to zadevo smo se pečali že v deveti številki Gostilničarja pod Zvezinimi objavami, kakor tudi v nadaljnem članku pod gori navedenim naslovom. Med časom je ta zadeva čedalje bolj rasla in se napihovala. Predlogi na tozadevnih sestankih zastopnikov gostilničarstva in zastopnika avtorskih central niso vodili do definitivnih zaključkov oziroma do pametnih, sprejemljivih dogovorov, po katerih naj bi gostilničarstvo prevzelo primerno malenkostno plačevanje kot avtorsko takso za muziciranje z mehaničnimi instrumenti. Zastopstvo avtor centrale si ne da dopovedati, da vsakdanji gostje ne hodijo poslušati praskanja gramofonov in radio aparata, marveč le jest in pit. Hoče se natveziti gostilničarjem v Ljubljani tolikokrat po 25 par na dan, kolikor gostov poseča lokal, ki pa seveda hodijo le na prehrano. Isto tako se preganja gostilničarstvo po deželi, koder naj bi se plačevalo po 25 par na dan od vsacega gosta, pa četudi se gramofon celi mesec ni oglasil, tako nam pripovedujejo prizadeti, ki so se začeli že kar z advokati in tožbami preganjati in škodovati. Te okolnosti so seveda prisilile Zvezo, da se je obrnila 21. oktobra najprvo na zagrebško družbo, ki se s to avtorsko barantijo peča, z vlogo približno sledeče vsebine:

Pobiranje avtorske takse na godbo proizvajano po raznih mehaničnih instrumentih se naravno ne more drugače pobirati kakor, da to plačuje gostilničarstvo pavšalno ali pa vrže svoj godbeni aparat med staro šaro. V tem pogledu se je v svrhu možnega zblizanja med zastopstvom avtorjev in prizadetimi obrtniki, ki se jim hoče s tem zopet naložiti nova bremena, da bi prišlo do mirnega, pravičnega in vzdržljivega razmerja, sklicalo zvezino odborovo sejo, katere potek in dogovore Vam s priloženim stanovskim listom Gostilničar dopošljemo. Gre pred vsem za pametno ne pretirano odmero pavšalnih dajatev. Ne sme se misliti ali reči v to in to gostilno zahaja 30 gostov dnevno ali tudi več, ampak ti prihajajo ne radi glasbe, marveč na prehrano in kozarec okrepcilne pijače. Gostilne pohajajočim gostom ni niti 10 odstotkov za glasbo in ako bi gostilničar hotel pobirati v to kako takso, bi mu sleherni pomolil figo namesto denarja. V podeželskih malih gostilnicah, koder imajo gramofone ali radio se niti ves teden ne oglasi instrument. Ob nedeljah pa, ako pride do tega, se igra z njimi mladina nekaj časa, plesi pa so itak splošno prepovedni.

Po sklepu gori navedene seje smo poslali zastopstvu Vaše centrale v Ljubljani prepis zapisnika z željo, da se začno v tem pogledu pogajanja glede pavšaliranja po teh raznih mehaničnih godbenih instrumentih.

V tem pogledu se od strani Vašega zastopstva ni ničesar zgodilo, ni bilo predloženih nikakih tarif ali predlogov do kakih zneskov bi se zamoglo te takse prenašati in pravično uveljaviti ali razdeliti. Te takse ne smejo iti v tako horrendno višino, ki bi bila gostilničarstvu v preobčutno finančno škodo in se ga s tem zelo oviralo v prostem obratu. Tukajšnje Vaše zastopstvo je kratkomalo diktiralo lastnikom gramofonov, radio naprav itd. takse, ki so daleko pretirane in bi znašale na tisoče letnega pavšala, kar ni v nobenem razmerju spričo dejstva, da se za taka domača muziciranja ne pobira od gostov nobene pare. Je tedaj na to ozir jemati in staviti minimalne pavšalne prispevke, ki se bodo rade volje plačevali ne pa, da bi se jih moglo za to še sodno preganjati in delati nepotrebne stroške, kakor se je v Ljubljani zaslišalo te dni, da se postopa proti zamudnikom, oziroma neplačnikom tako pretiranih pavšalnih zahtevkov že z advokati in sodišči. Naj se sestavijo po ljudne minimalne tarife po kategorijah obrata in krajev, ter posebno opozarjamo pri tem, da redni obisk gostov, ki prihajajo le na prehrano in pijačo, ni nikak poset godbenih prireditev, pri katerih naj veljajo predpisi za specialna muzikalična predavanja, koncerte itd. Pred vsem pa za tako tehnično instrumentalno proizvajanje absolutno ni misliti, da bi lastnik tistih si upali sebi dovoljevati pobiranje kakih prispevkov za tako poslušanje, kar bi se teko dejanje moralo smatrati izganjanje svojih gostov iz lokala.

V Ljubljani smo se po dolgoletnem prizadevanju komaj otresli občinskih taks za reveže, ki so bile istotako pravcati korobač za izganjanje gostov po 10. uri iz lokalov, se nam sedaj očeta novo enako sredstvo, s čimer se nam bodo obrati zopetno znatno poslabšali, ako ne bode tozadevno sprejemljivih šans, katere bi zmogel gostilničar iz lastnega utrpeti. Kajti vsakemu priračunavanju in s tem podraževanju preživljenskih pogojev ljudstva za kake godalne nepotrebности bi se ljudstvo uprlo in zahajalo tja, koder godbe ni in se ceneje živi, zato prosimo uvesti sprejemljive minimalne tarife ali zahtevke za taka avtorska dela, ki se proizvajajo potom gramofona, orkestriona ali radia, (za slednjega se mora itak plačevati še posebna taksa) na podlagi katerih bi se potem pogajali gostilničarji oziroma njih zastopniki in zastopniki avtorskih central. Na to smo že čakali in računali, a zadeva ni šla pravo pot in so se pojavila razburjenja, ki znajo postati škodljiva podjetjem obojestransko.

Odgovora na to prošnjo ni bilo seveda od nikoder, pač pa najbrže še podžig na zastopstvo avtor centrale v Ljubljani, ki se je začela posluževati advokatov in grozi z vsemi mogočimi represalijami, ker se ljudje branijo plačevati tako ogromno pretiranih zahtevkov. Pripravljeni so pač plačevati od stare škatle gramofona po 25 do 30 Din letno, ne pa po 50 do 150 Din mesečno, kakor se je to ponekod baje zahtevalo.

Med tem časom so nam poročale tovarne gramofonov in drugih mehaničnih glasbenih instrumentov, da plačujejo te za vse avtorske zahteve tantijeme in da se za tako stvar ne plačuje še enkrat, tudi združene radio postaje Beograd, Zagreb in Ljubljana so poročale v istem smislu, katero dejstvo smo tudi v dnevnikih objavili. Zastopstvo avtor centrale se je nato zglasilo z zadržkom, da veljajo tista plačila le v dobro privatnikom ne pa javnim lokalom, ki dajo kaj tacega igrati. Na vedno večjo zmešnjavo v tej stvari in pritisk od strani prizadetega gostilničarstva, je podala Zveza nato vlogo Ministrstvu za prosveto v Beogradu in zadevo razložila na sledeči način.

Ko je stopil zakon o zaščiti avtorske pravice v veljavnost, so stopili na plan zastopniki avtorskih central, v Ljubljani n. pr. za avtorsko centralo v Zagrebu s predlogi in željami, naj bi se gostilničarstvo čim bolj angažiralo za zbiranje in preskrbovanje plačil za avtorske takse, katera obveznost pripada v prvi vrsti le godbenikom oziroma takim, ki avtorska muzična dela izvajajo. Nahaajajo pa se tu in tam v gostilniških obratih tudi gramofoni ali kakšni drugi mehanični godbeni instrumenti, v novejšem času tudi radioaparati. O vseh treh dijo dotične tovarne in podjetja, da plačujejo one avtorske tantijeme že pri snemanju dotičnih kompozicij na valce, plošče ali drugačne mehanične iznajdbe, ter zatrjujejo, da se vsled tega po vsej Evropi ne plačuje nobena drugačna avtorska tantijema več, ker med preprostim narodom vendar ne more nihče vedeti ali trditi, oziroma natančno ugotoviti, kateri taki posnetki podležijo avtorskim pravicam po zakonu, od katerih bi bilo treba plačevati takse ali tantijeme. Zaradi ljubega miru so se gostilničarske organizacije, združene v podpisani zvezi, izjavile za pogajanja, da se kljub temu, ali je podana ali nepodana upravičenost zahtevati kakšno tantijemo za igranje muzike po mehaničnih instrumentih, plačevati malenkostne primerne letne pavšale, ki naj bi znašali mesečno po 3 Din osobito po deželi, ali letno 25 do 30 Din, ker mora to gostilničar poleg drugih že nadmerno naloženih davščin, taks in komunalnih stroškov plačevati iz svojega žepa ter osobito za take godbene skvarjenosti ne more zahtevati od gostov, ki prihajajo le na prehrano in kozarec okrepcilne pijače, še kakih prispevkov, k čemer bi se

sleheri le norčeval, najmanj pa za to kaj prispevati hotel. Proizvajanje glasbe mehničnim potom, osobito gramofona in starih orkestrionov, je v splošnem tako minimalno, da se v mnogih lokalih tedensko niti enkrat ne navije dotični aparat v igranje in to šele enemu, dvema ali trem gostom na ljubo, dočim večini posetnikov lokalov ta glasbila niso simpatična. Da pa se, kakor že omenjeno, pride tudi temu zakonu do uslužnosti, je gostilničarstvo pripravljeno dati primerni malenkostni obulus tudi v avtorskem zakonu zapopadenim zahtevam ter prosi podpisana organizacija pristojno ministrstvo, naj izda v to svrhu minimalno tarifo k pravilniku tega zakona za take malenkostne le trenutno odigravača glasbila, ki ne služijo niti za koncert, niti umetnostni nastop, niti v splošno razveseljevanje, h kateremu bi se lahko občinstvo vabilo kakor na druge prireditve, ki jih proizvajajo umetniki godbeniki, ter naj se k temu še prišteva, da je enkratna taksa takih mehaničnih posnetkov že plačana. Odločno pa protestiramo proti brezobzirnemu nalaganju taksnih tantijem od navedenih glasbil po zastopnikih avtorskih central kakor se to godi v Ljubljani, kjer se zahteva po 100 do 150 Din mesečno, katera vsota niti za celoletno pavšalno plačilo teh glasbil ni primerna, kajti resno vzeto se nahajajo ta glasbila v gostilniških obratih le zaradi tega, ker si ga je omislil eden, češ, da ga mora imeti še drugi, obstoja pa brez vsakega najmanjšega dobička za gostilničarja.

Naj se odredi stvar kakor kakšna minimalna davščina, ne pa, da bi se vleklo na ta način iz gostilničarstva na sto in sto tisoče iz dežele, vsled česar bi bilo gostilničarstvo naravnost primorano odstraniti iz svojih lokalov vsa taka glasbila, pri čemer bi odpadla sleherna datatev avtorskih tantijem, poleg tega pa tudi propadla vsa industrija mehanične glasbene produkcije.

Zato prosimo ministrstvo prosvete za primerno razsodbo v tej zadevi z navodilom, kako je odmerjati najminimalnejše dajatve v to svrhu.

Prilagam tudi ad informandum spomenico, ki smo jo podali avtorski centrali v Zagrebu, na katero pa nimamo danes še nikakega poročila, iz česar sledi, da družbi ni za upoštevne težkih finančnih okolišnosti med narodom, temveč za brezobzirno izkoriščanje v tem pogledu nastale situacije.

Objava.

S pravomočno sodbo okrožnega sodišča v Novem mestu, odd. III. z dne 4. novembra 1930 opr. št. Kzp 1104/30/16 se je prepovedalo posečanje krčem za dobo enega (1) leta Kmetu Ignaciju, sinu Janeza in Jožefe roj. Praznik, rojenemu 12. maja 1894 v Mirni, pristojnemu v Mirno, srez Novo mesto, poročen, sobni slikar v Mirni št. 46, predkaznovanemu.

Vajeniška vzgoja.

Iz lastnih izkušenj posnemamo ob vsaki priliki, da si vajenci tekom svoje učne dobe ne pridobe tiste teoretične in praktične naobrazbe, ki jo mora imeti kot pomočnik in še bolj kot poznejši mojster. To zlasti lahko ugotovimo pri pomočniških preizkušnjah. Eden glavnih vzrokov temu je prepričljiva šolska predizobrazba, ki si jo je pridobil vajenec pred vstopom v učno dobo. Saj se sprejemajo vajenci v učno razmerje z dvema ali tremi razredi osnovne šole, kar nikakor ne zadostuje za učno podlago zlasti pri stavbnih in tehničnih obratih. Velika krivda na tem je pa tudi vzgoja vajenca, bodisi v delavnici, šoli ali v njegovem prostem času doma. Zaradi teh razmer moramo poslagati na vzgojo vajenca največjo pažnjo in pozornost, da ga ohranimo na pravi poti, posebno v današnjih poveljnih časih, ko ima vajenec priložnost zahajati v razne družbe in društva, ki so njegovi vzgoji škodljive ter pri tem zanemarja sebe, mojstra in predvsem pa svojo strokovno naobrazbo in učenje.

Da se reši to pereče vajeniško vprašanje in dvigne moralni nivo našega vajenca, bi predlagali smernice v vzgojnem oziru in sicer v treh glavnih točkah: 1. v delavnici, 2. v obrtno nadaljevalni šoli in 3. v prostem času izven delavnice.

K 1. točki predlagamo: V učno dobo naj se sprejemajo le oni vajenci, ki so lepega vedenja in na dobrem glasu ter s primerno šolsko naobrazbo. Z vajenci naj se ravna primerno strogo, vendar pa z vso dobrohotnostjo in uvidevnostjo. Vsak mojster je odgovoren za primerno strokovno naobrazbo svojega vajenca in mora gledati na to, da bo vajenec po končani učni dobi dober pomočnik.

K 2. točki: Obrtna nadaljevalna šola ne nudi vajencem tiste teoretične in praktične strokovne znanosti, ki bi si jo moral vajenec prisvojiti tekom svoje učne dobe in da sedanji pouk ne ustreza svojemu namenu. Vzrok temu je, da poučujejo na obrtno-nadaljevalnih šolah osnovnošolski učitelji, ki o dotičnih panogah ne dokazujejo zadostne ali pa sploh nobene usposobljenosti. Umestno bi bilo, da bi se obrtno-nadaljevalnim šolam dodelili kot učitelji tudi obrtniški mojstri, ki imajo zadosti teoretičnega in praktičnega znanja v svoji stroki. S tem se bo šola približala svojemu namenu in dala vajencem čim več vpogleda v njih stroko.

K točki 3. Največjo pažnjo na vajenca pa moramo poslagati kako in kje izrabi svoj prosti čas in da ga odvrnemo slabe družbe in društev, ki kvarno vplivajo na njegovo vzgojo.

Predvsem predlagamo prirejanje vajeniških sestankov bodisi od posamez-

nih zadrug ali pa v večjih krajih za ves okoliš. Na sestankih naj predavajo obrtniški mojstri in strokovni učitelji v vzgojnem in strokovnem pogledu: ter o drugih poučnih in koristnih snoveh, kakor tudi o dostojnem obnašanju in vedenju v delavnici in izven nje. Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je že pričela s to akcijo in prvi vajeniški sestanek, ki se ga je udeležilo nad 500 vajencev, je krasno uspel in napravil najboljše vtis in navdušenje med vajenci.

Vzgajati moramo vajence tudi v tem pogledu, da postane dober patrijot in državljani. Seznaniti ga v poljubnih predavanjih o tehničnem napredku in razvoju v tu- in inozemstvu. Prirediti event. vzgojne kino predstave event. predavanja s skioptičnimi slikami.

Prirediti po možnosti poučna potovanja, ekskurzije in izlete.

Socijalno šibkejši in podpore potrebni vajenci naj se po možnosti podpirajo s preskrbo obleke itd.

Za izvedbo tega načrta pride seveda v prvi vrsti v poštev finančno vprašanje in bi morala v ta namen prispevati država in banska uprava iz fonda za preskrbo vajencev.

Zelo umestne bi bile tudi vajeniške knjižnice, kjer naj bi dobil vajenec dobro in koristno čtivo za razvedrilo in naobrazbo.

Končno pa moramo nuditi vajencu tudi primerno duševno razvedrilo. Pri tem bi prišli v poštev skupni kratki izleti event. zmerne turistika, prirejanje družabnih iger, primernih zabavnih večerov, božičnice itd.

S tem bi našega vajenca odvrnili od slabih potov in ga privadili že v mladosti družabnosti v lastnih krogih in delovanju v obrtniškem pokretu.

Ustrezaje Vrhovni zvezi obrtnih zvez priobčujemo gorenji predlog, katerega se je na seji dne 20. t. m. v Mariboru glede vajeniške vzgoje soglasno sprejelo. Za gostilničarsko obrt pridejo te priporočbe pač le v mestih, kjer se vajeništvo sistematično vzgaja in kjer obstoje strokovne obrtno nadaljevalne šole v poštev. V podeželskih krajih, kjer sestoji vajeništvo gostilničarske obrti po večini le iz rodbinskih članov je pač take dobre nasvete težje v poštev jemati.

V splošnem pa so nasveti in ideja vsega upoštevanja vredni.

Razlika na bansko trošarino.

Na dejstvo, da je banska uprava na vložene prošnje za povrnitev preplačane banske trošarine za čas od 1. januarja do 1. aprila 1930 nekaj časa izplačevala potem pa izplačevanje ustavila, je treba zadevo nekoliko pojasniti, ker so mnogi ogorčeni, ko so morali za kolkovanje določnih odlokov še koleke plačati, kar bi

ne bilo treba, ako bi se zahtevi ugodilo, tako pa ko je hotela banska uprava pojasniti zakaj se upre nadaljnemu povračevanju, je pač za vsaki odlok, ki ga oblastva izdajo, kolek za Din 20 Din in so raztegnili kolekovanje tudi še na vloge t. j. 5 Din. Razlog zakaj se je izplačilo oziroma povrnitev odklonila, je dobil sleherni z odločbo že pojasnjen, vendar pa se nekaterniki ne bodo dali s tem ukrepom odpraviti, ter so vložene že tožbe na upravno sodišče. Organizacija se je pritožila tudi pri finančnem ministru proti ukrepu banovinske uprave, kateri je izrecno obljubil izdati ukaz, da banovina temu ugodi, osobito pa je počakati razzsodbe upravnega sodišča, da se bodo te terjátve morale priznati v dobro.

Sklepi ministrskega sveta.

Pred kratkim se je vršila pod predsedstvom Nj. Vel. kralja seja ministrskega sveta, na kateri so poročali kralju poedini ministri ter so bil sprejeti veljavni sklepi za povzdig našega gospodarstva.

Minister za trgovino in industrijo naj:

1. takoj v začetku prihodnjega leta poskrbi za to, da se *otvorita podružnici Državne obrtne banke v Ljubljani in Sarajevu;*

2. razvija čim večjo in močnejšo državno intervencijo v cilju boljše organizacije izvoza ter preko Privil. izvozne družbe, ki bo svoj delokrog razširila tudi na izvoz vina, čim bolj podpira izvoz poljedelskih proizvodov. Temu cilju naj služijo tudi trgovinsko-politične mere v smislu sklepov, sprejetih na konferencah agrarnih držav;

3. določi s pravilnikom v najširjem obsegu *klimatične in turistične kraje*, da bi se mogle povsod, kjer je to potrebno, zasigurati davčne in carinske ugodnosti za zgradbo in izpopolnitev hotelov in penzijeonov brez ozira na število sob, predvidenih v novem zakonu o hotelski industriji.

Finančni minister naj z ozirom na gospodarske prilike, ki danes vladajo,

1. donese zakon o *znižanju osnovne davčne stopnje za zemljarino od 12 na 10 odst., za leto 1931, z veljavo od 1. januarja 1931.*

2. *zniža se državna trošarina na vino za 50 odst., to je za 50 par pri litru. Pokritje naj najde v povišanju trošarine na pivo in špirit;*

3. *odredi, da se v obrokih tekom 5 let plačujejo vsi davčni zaostanki po starih davčnih zakonih. Izplačani davčni zneski naj se vknižijo na račun novih davkov. Za davčne zaostanke naj se računna obrestna mera 3 odst. na mesto dosedanjih 6 odst.*

4. *izdela novi monopolski zakon in postopek o monopolskih prestopkih, na*

podlagi katerega se bo po novih načelih ugotovil prestopok, pri čemer se bo oziralo na ugovore, ki so bili dozdej izraženi v pogledu monopolskih prestopkov in kazni.

Oznamenovanje sodov z neuradnimi označbami.

V členu 4. (točka 6, drugi odstavek) Pravil o obliki, sestavi in načinu označmenovanja sodov o mejah njih točnosti, ki jih je gospod minister za trgovino in industrijo izdal 1928, je določeno, da se sodi z neuradnimi označbami ne smejo oznamenovati na onem dnu, na katerem sta uradni označbi o prostornini in teži.

To določilo, ki ni v skladu z dosedanjjo prakso in niti z določili, ki so na teritoriju Dravske banovine veljala do razglasitve uvodoma citiranih »Pravil« silno otežuje manipulacijo s sodi iz sledečih razlogov:

Podjetnik, ki blago prodaja v sodih, mora sode kupcu posojevati in je tako iz razlogov varovanja lastniške pravice kakor iz evidenčnotehničnih razlogov primoran, da jih oznamuje s svojim imenom (z začetnima črkama svojega imena) in z evidenčnimi številkami. Dolej je smel in mogel te označbe postavljati na ono dno, na katerem sta bili uradni označbi o prostornini in teži in niti merosodnih oblasti niti kontrolnih organov ti neuradni označbi nista mogli, nasprotno pa sta tako njim, kakor tudi prevoznikom in carinskim organom (na železnici, na parobrodu, pri špediterju itd.) dobro služili pri identificiranju sodov z vstreznimi dokumenti.

Oznamenovanje sodov z omenjenimi neuradnimi označbami ni torej le neobhodna potreba lastnikov sodov, ampak ravno tako in morda v še večji meri neobhodna potreba vseh uradnih in drugih organov, ki imajo posla s sodi na transportu.

Treba je samo pomisliti na številnost in značaj manipulacij na transportu. Saj leže, oziroma stoje sodi vsled prostorninskih prilik pa tudi iz prostorninsko-ekonomskih razlogov na kolidvorih, v javnih skladiščih, v vagonih, na parobrodih itd. dostikrat v velikih množinah natrpani v skladiščih, ki tesno mejijo druga na drugo. V takih prilikah je manipuliranje onemogočeno, ker na kako silno zamudno in težavno prekladanje ni misliti, ne glede na stroške, ki bi bili s temi zvezani.

Načelstvo zveze je na pritožbo številnih gostilničarjev, veletrgovcev z vinom in vinogradnikov vsled opisanih dejstev podalo ministrstvu za trgovino obrt in industrijo prošnjo, naj izda dovoljenje, da je tudi navadne sode oznamenovati z lastnikovim imenom oziroma znamenji in številkami in te označbe postavljati na ono dno, na katerem so

tudi uradne označbe in sicer tako, da ostane zgornja polovica dna soda za uradne označbe, spodnja polovica pa se sme rabiti za markiranje značek lastnika ali odpošiljatelja in pod temi označkami poslovne številke sodov.

Objava.

Ministrstvo trgovine in industrije Središnja uprava za mere i dragocene metale br. 5716 z dne 8. oktobra 1930 odreja, da se imajo v bodoče v javnem prometu (pri nakupu ali prodaji špirita, kislin, olja, žganja itd. v balonih) uporabljati le taki baloni (tudi ako so pleteni), ki imajo predpisano obeležbo vsebine na vratu in so po kontroli mer in dragocenih kovin žigosani (kronirani).

V bodoče se bode zoper lastnike balonov, ki krožijo v javnem prometu, ka-

kor zoper prodajalce takih balonov, ali proti onim, ki drže radi prodaje take balone na zalogi, postopalo po zakonu o merah Uradni list 70/1928.

Trgovsko in obrtno zbornico v Ljubljani in gostilniško zadrugo v Ljubljani prosim, da blagovolita prednje priobčiti v svojih strokovnih glasilih.

Meroizkusni urad v Ljubljani.

Pozor lovci!

Za lovske sezijo nudi puškarna

F. K. Kaiser, Ljubljana:

Novo vrsto lovske patrone znamka »R« basane z nemškim Kasloh brezdimnim smodnikom. V zalogi bodo »Geco« patroni z nemškim Rohtwellskim smodnikom.

I. Sloveška tovarna mineralnih voda soda rive itd.

Ljubljana, Slomškova ulica št. 27

priporoča:

sodavico in pokalice, naravn malino in citronov sok, nadalje sadne pijače v patentnih steklenicah: jagodovec nektar, krista no citronado in jabolčni biser.

Gostilnič rji, odpirajte lastno podjetje!

RESTAVRATERJI - GOSTILNIČARJI!

Ako Vam je na tem, da si izdatno pomnožite svoje dohodke,

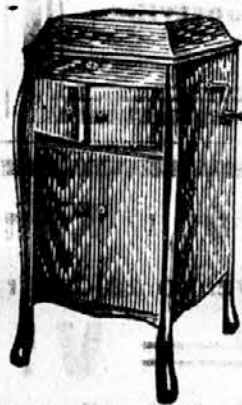
GRAMOFON

Gostilna brez našega automata je mrtvo podjetje — glasba in peje razveseljuje ta človeka.

Nudite Vašim gostom to veselje osobito še, ker

VAS NIČ NE STANE!

Vsak automat-gramofon se v najkrajšem času sam izplača.

naročite si takoj naš najnovejši tip

AVTOMAT

Opis in cene Vam na željo takoj sporočimo.

Centrala za splošno gramofonijo:

„GRAMOFON“ - A. RASBERGER

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 34

Palača „Pokojninskega zavoda“ — Telefon 33—88.

različnega p'atna in šifonov iz domačih tovarn, kakor tudi svetovno znane znamke „Schroll“

A. & E. SKABERNE - LJUBLJANA

MESTNI TRG št. 10

Uradne cene i

Na željo vzorcil

SODE

vseh velikosti za vino, žganje, olje, med in mast, a osobito izdelujem sode za transportiranje vina, kakor tudi za hrambo; vse solidna in trpežna izdelava. — Nadalje sprejemam vsa v to stroko spadajoča popravila po najnižjih cenah. Zaloga sodov ter sodarskega lesa. Cene zmerne. Točna postrežba. — Solidno delo.

Franjo Repič

sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo, Koleziška ulica šte. 18.

Jedilno orodje

navadno in alpaca, večeno platno za na mizo, šifone, klote, čipke, vezeno, tapetniške žnore, nogavice za dame in gospode se kupi najugodnejše le pri:

Josip Petelinc, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi

▷ DUNAV ◁

Zavarovalna delniška družba v Zagrebu

Podružnica v Ljubljani
Šelenburgova ulica šte. 3

Telefon
24-05

zavaruje po najugodnejših pogojih proti škodam: vsled požara, vlomne tatvine, razbitju stekla, transporta, nezgod in zakonitega jamstva. Prevzema tudi zavarovanje avtotaksa, avto-jamstva ter sklepa življenjska zavarovanja vseh vrst z in brez zdravniške preiskave za slučaj doživetja in smrti, otroška in štedilna zavarovanja po najmodernejših kombinacijah in cenih tarifnih. Police naše družbe sprejema ministrstvo vojne in mornarice kot kavejco pri ženitvi gg. oficirjev.

Vsa potrebna pojasnila so na razpolago pri vseh naših glavnih in krajevnih zastopstvih

PERJE, PUH IN KAPOK

PRIPOROČA

A. & B. SKABERNE, LJUBLJANA

Veletrgovina

Andrej Mejac v Komendi pri Kamniku
priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih, priznanih dobrih

Veletrgovina

== **VIN** ==

katera se stavijo z lastno priliko na dom, ali razpošiljajo franko po železnici na postajo kupca!

OSREDNJA VINARSKA ZADRUGA

Telefon št. 2255.

ZA JUGOSLAVIJO V LJUBLJANI R. Z. Z O. Z.

Telefon št. 2255.

oddaja vino svojih članov - vinogradnikov po najugodnejših cenah.

Založna klet: Celovška 81 (v hiši je kavarna). Pisarna: Kongresni trg 2, v vež: desno.

SREČKO POTNIK in drug

Telefon št. 21110

Ljubljana, Metelkova ul. 13

Rač. pošt. hran. 11.612

parna destilacija esenc, eternih proizvodov i. t. d.

nudi:

Sadne soki: malinovec, oranžni, limonov, bezgov, robidni sok, sadni grog, dodatek za čaj.
Pasterizirani soki: brezalkolni jabolčni mošt.
Marmelade: marelična svetla, „Nektar“ melange iz jabolk in malin, jabolčna svetla, češpljeva.
Esence: rum in jamajca rum esenc i. t. d.

Raznovrstno mineralno vodo

kakor

Rogaški Tempel vrelec,
 „ Styria vrelec,
 „ Donati vrelec,
 Radinski zdravilni vrelec,
 Giesshübelsko slatino,
 Preblausko slatino,
 Gletchenberški Emin vrelec,
 „ Konstantin vrelec
 Karlovovarski mlinski vrelec,
 Nieder Selters,
 Franc Jožefovo grenko vodo,
 Hunyadi lanos grenko vodo,
 Gubersko srebrenico

priporoča

A. Šarabon, Ljubljana

veletrgovino specerijskega blaga in glavna zaloga domačih in inozemskih mineralnih voda.

Ceniki na razpolago!

Zaloga stekla, porcelana in svetilk

FR. KOLLMANN, Ljubljana

dovoli gostilničarjem in kavarnarjem pri večji naročbi izdatno znižane cene.

POHIŠTVO

Vsakovrstne spalnice in razno drugo pohištvo nudi po najnižjih cenah

Matija Andlovic,

strojno mizarstvo, Komenskega ul. 34

Centralna vinarna d. d.

V LJUBLJANI - Sp. Šiška, Frankopanska ul. 11

Telefon 2573.

Telefon 2573.

opozarja cenj. občinstvo na svoja **zajamčeno pristna prvovrstna domača, štajerska in dolenska vina.** Na zalogi pa ima tudi **zajamčeno pristna dalmatinska vina lastne preše.**

„Centralna vinarna“ kupuje v Dalmaciji **le grozdje in preša sama, druga vina pa kupuje le od vinogradnikov.**

Pridite in poskusite!

Niste obvezani, da tudi naročite!

Vinska trgovina in restavracija

Peter Stepič, Sp. Šiška 6

priporoča p. n. gostilničarjem svojo veliko zalogo zajamčenih naravnih dolenskih, štajerskih in dalmatinskih vin. Tel. 2171

Najboljši v materialu in konstrukciji so: šivalni stroji in kolesa znamke »Gritsner« in »Adler« za dom, obrtni in industrijski. — Pletilni »Dubled«, pisalni »Uranac« le pri

JOSIP PETELINC, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Na obrokel

Poduk vezenja brezplačen!

Pristopajte k „Samopomoči“!

AUGUST AGNOLA
LJUBLJANA
Dunajska cesta 13.

ZALOGA RAZNOVRSTNE-
JA NAMIZJA ZA GOSTIL-
NE. HOTELE IN KAVARNE

ZAMAŠKE

vseh vrst

odda ja

Liubljanska industrija
probovkih zamaskov

JELAČIN & KOMP.
LJUBLJANA.

Rogaško in Radensko Satino, delikatese in veliko izbiro pražene kave nudi

Sv. Petra cesta številka 43

T. MENCINGER, LJUBLJANA,

Komenskega ulica številka 24

Pivovarna „UNION“ v Ljubljani
(Spodnja Šiška)

priporoča svoje izborne izdelke, kakor:
marčno, dvojno marčno in izvozno pivo v sodčkih in steklenicah.

Dobro se tudi topine in sladne olme, ki so toj krma za tivno selo priporočljive.

A. & E. Skaberne
Ljubljana

Največja izbira
češkega in angleškega
sukna.

GARJE

srab, kraste, lišaje odstra-
njuje pri človeku in živa-
lih **Naftoi mazilo**, ki
je brez duha in ne maže
perila — 1 lonček za eno
osebo po pošti 7 Din pri
TENKOCZY, skarna.

Ljubljana Slovenija.

Posredovalnica za službe

gostilničarske zadrug v Ljubljani
Gospodarska cesta števil. 18

posreduje brezplačno
za vse službe izobče

v gostilničarskem obrtu

Gospodari iz Ljubljane plačajo 1 Din.
dežele 4 Din.

Tovariši gostilničarji! Posip-
žite se te ugodne prilike.

Cenjenim trgovcem, obitnikom in zasebnikom se priporoča

BRZO-ROMET

AUTOPREVOZNIŠKA DRUŽBA Z O. Z.

LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 4

Telef. števil. 2182.

Prevažanje vseh vrst blaga, odvoz in dovoz na kolo-
dvore. Prevozi tudi na deželo ob vsakem času in najhitreje.
Jamsvo za točno in brzo dostavo. Minimalne prevozne
tarife, pri stalnih prevozih popust po dogovoru. Cenjena
naročila naj se oddajo osebno ali telefonično v pisarni.

TOVARNA KISA

Jernej Jelenič

Ljubljana, Stara pot števil. 1

(poleg Leonišča)

priporoča svoj priznani dobri

»MAJARONČKOV« špirtov in vinski kis
ter prvovrsten kis za vlaganje sočivja.

Ustanovljena leta 1886

Telefon števil. 2578.